

Spørgsmålet om landboreformer (ordet anvendes nogenlunde entydigt med jordreformer, men foretrækkes ud fra den opfattelse, at reformer med hensyn til ejendomsforholdene alene aldrig er nok) trænger sig på i mange u-lande og er i årenes løb behandlet i flere forskellige internationale organisationer. Det har voldt og volder fortsat visse problemer at adskille de internationale organisationers interesseområder på dette felt, men helt siden 1951 har der dog efter en beslutning i ECOSOC eksisteret et „samordnet internationalt handlingsprogram“ som en rettesnor for samarbejde og arbejdsdeling. Som det fremgår af udformningen af dagsordenens-punktet skulle ILO især holde sig til de beskæftigelsesmæssige og sociale sider af landboreformernes problemkompleks. I diskussionerne i komiteen var det dog ikke muligt at begrænse sig til disse emner alene.

Som grundlag for konferencens behandling af emnet forelå en fyldig rapport fra ILO. Den var i forvejen udsendt til medlemslandene. Det danske landbrugsministerium havde afgivet en udtalelse; denne, hvori et dominerende synspunkt var, at landboreformer og de hermed forbundne spørgsmål i første række må anses for at henhøre under FAOs virkeområde, indgik i grundlaget for den danske regeringsdelegations deltagelse i drøftelserne.

Disse foregik først og fremmest i en komité, der nedsattes med 128 medlemmer. Komiteen valgte den argentinske regeringsdelegerede M. A. Armendares til formand, og Clemens Pedersen, regeringsdelegeret (rådgiver) for Danmark, til rapportør. En væsentlig del af arbejdet foregik i et arbejdsudvalg på 28 medlemmer.

Som appendix til den nævnte rapport VI forelå konklusionerne af den nævnte „teknisk rådgivende gruppe“s diskussion af emnet, og den nedsatte komité besluttede at anvende disse konklusioner som udgangspunkt for arbejdet. Fra arbejderside blev det foreslået at tilstræbe en formel henstilling, der kunne tænkes vedtaget af 1967-konferencen, men det sluttelige resultat blev en resolution. I denne henstilles det til styrelsesrådet, at man på dagsordenen for 1967-konferencen og følgende konferencer optager spørgsmålet om landboreformer, for så vidt angår de emner, der falder inden

for ILOs område, og efter drøftelse med FN og andre specialorganisationer, især FAO — med henblik på udformning af passende internationale bestemmelser, herunder et vedrørende fæsteres, share croppers' og lignende kategorier af landbrugsarbejders forhold.

I mere almindelige vendinger opfordrer resolutionen styrelsesrådet til på alle egnede områder af ILOs virksomhed at støtte en forbedring af landbrugsstrukturen og på andre måder fremme social retfærdighed.

Resolutionen indeholder i øvrigt en detaljeret gennemgang af en række problemer i forbindelse med gennemførelsen af landboreformer og sikring af, at de tilsigtede formål i social og beskæftigelsesmæssig henseende virkelig nås. Det fremhæves som ønskeligt, at landboreformprogrammer tilsigter at give jord til dem, der dyrker den, men de omfatter også andre forholdsregler, der bedrer vilkårene for fæstere, landarbejdere m. v., forbedring af afsætnings-arrangementerne, uddannelse og forskning m. v. I meget brede vendinger, tildels ret upræcise, omtales landboreformers ønskelige formål og vejene til at nå disse mål. Et særligt afsnit behandler indgående vigtigheden af at give den rette oplæring og forberedelse til dem, som skal nyde godt af reformerne; et andet fremhæver betydningen af den rolle, andelsorganisationer kan spille i forbindelse med reformerne. Med hensyn til ILOs rolle fremhæves betydningen af at medvirke i det „samordnede internationale handlingsprogram“ og derved koordinere alle bestræbelser; i øvrigt er det særlig med hensyn til undersøgelser og forskning vedrørende beskæftigelsesforhold, uddannelse, andelsvirksomhed og bivirksomheder (håndværk og småindustri), ILO vil kunne gøre en naturlig og værdifuld indsats, samt i fortsættelsen af sin medvirken i det tekniske bistandsarbejde i de lande, hvor agrarreformer skal gennemføres eller er gennemført.

Afsnittet i resolutionsforslaget, som omhandler andelsbevægelsens rolle, blev efter komiteens forslag bragt til kendskab for den komité, der behandlede punkt VII om andelsbevægelsens rolle i u-landenes økonomiske og sociale udvikling; det pågældende afsnit aftrykkes som appendix til sidstnævnte komité's rapport.

I forbindelse med 1965-konferencens behandling af spørgsmålet om landboreformer